

Motion till riksdagen 2011/12:Fö233

av **Johan Johansson m.fl. (M)**

Den enskildes ansvar i händelse av olyckor och kris

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om betydelsen av frivilligorganisationer för samhällets krishantering.

Motivering

Den enskilde har ett eget ansvar för att förebygga olyckor och förhindra att de utvecklas till allvarligare kriser. Gjorda uppföljningar av olyckor och forskning har visat att hushållen måste ha basal krishanteringskunskap, vara uppmärksamma på vad som kan inträffa och kunna både hjälpa till med att förebygga kriser och olyckor och hjälpa varandra när något händer. Trots detta diskuteras det väldigt lite hur människor ska kunna ta detta ansvar i svåra lägen. Idag saknar vi kunskap om hur allmänhetens beredskap ser ut för att klara sig i svåra lägen och hur många som vet hur man förhindrar att en svår situation blir värre. Frågor om vad som är en godtagbar standard på allmänhetens kunskap och förmåga och vem som har ansvaret för att säkerställa att den kunskapen faktiskt finns förtjänar att analyseras grundligt. Likaså är det viktigt att veta vilka strukturer som vi ska bygga på så att det viktiga hjälparbetet i utsatta lägen blir en samlad effektiv insats och inte en massa ”soloåkningar” av enskilda med god vilja – och ibland kunskap – men där man inte fått lära sig att arbeta i team.

I Sverige bor det idag många människor som flytt till vårt land från oroshärdar ute i världen. De har inte sällan en god kunskap om hur man bistår varandra i svåra lägen. Men de har ofta låg kännedom om hur exempelvis räddningstjänsten är organiserad i vårt land. Svenska är dessutom inte deras modersmål, som självklart också kan vara till nytta men som också betyder att de i stressade situationer kan få förstärkta språkproblem. Hur underlättar vi för dem att utnyttja sin faktiska kompetens att bistå andra i krislägen?

Fel! Okänt namn på

Parallellt med detta minskar antalet medlemmar i de flesta av de frivilligorganisationer där man får lära sig att agera praktiskt och i team i krislägen. Vi har inte längre någon värnplikt eller civilförsvarsplikt. I kombination med små möjligheter att klämma in praktisk krishanteringskunskap på skolschemat får vi tveklöst en glesare krishanteringsförmåga bland allmänheten – om inget görs åt saken. Därför finns skäl att analysera vilka krav det moderna samhället ställer på varje enskild medborgares krishanteringsförmåga och hur den förmågan ska säkerställas som en grund i samhällets förmåga, samt att analysera och först pröva om viktiga samhällsuppgifter på detta område kan anförtros ideella organisationer som har ett intresse av att långsiktigt och med ut hållighet arbeta med dessa frågor och också analysera hur dessa insatser ska stödjas utan att myndigheter styr och ställer för mycket med deras verksamhet. Att myndigheter, samtidigt som de får den hjälp de behöver, också slår vakt om organisationernas oberoende och de fördelar detta ger är också avgörande. En förstärkt kunskap om och ett effektivt utnyttjande av den ideella sektorn i krissituationer skulle stärka demokratin och öka sammanhållningen i landet.

Stockholm den 5 oktober 2011

Johan Johansson (M)

Lotta Finstorp (M)

Boriana Åberg (M)